

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΧΟΡΤΟΘΕΡΤΣ - ΑΓΟΥΣΤΟΣ 1999
(ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ)

ΕΤΟΣ 11ο
ΦΥΛΛΟΥ 109

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Εντυπώσεις από το πολιτιστικό τριήμερο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας

Βουλγαρικό χορευτικό συγκρότημα και παράγοντες της Ευξείνου Λέσχης στην εικαστική έκθεση νέων καλλιτεχνών

Από την Ευξείνου Λέσχη Βέροιας ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα του πρώτου κύριου κλάδου: Πρέπει να πούμε, για όσους δεν έλαβαν υπόψη τους, ότι η Βέροια, με πρωτοβουλία του Δήμου, αδελφοποιήθηκε, πριν από χρόνια, με το Καζανλίκ της Βουλγαρίας. Στο διάστημα αυτό η Ευξείνου Λέσχη ανταποκρίθηκε σε δύο προσκλήσεις και πήρε μέρος στο ετήσιο Βουλγαρικό Φεστιβάλ (γιορτί των ρόδων). Οι εκδηλώσεις αυτές διαρκείας πένητα ημερών, προ εξαιτίας πήραν διεθνή χαρακτήρα. Κάθε χρόνο ο Δήμος του Καζανλίκ, ανάλογα με τις οικονομικές του δυνατότητες, καλεί συγκροτήματα και άλλων χωρών κυρίως χορευτικά.

Και τη δεύτερη φορά από 2 μέχρι 7 Ιουνίου 1999, η εμφάνιση του χορευτικού μας συγκροτήματος υπήρξε άκρως εντυπωσιακή! Είμαστε κάθε μέρα στο επίκεντρο όλων των εκδηλώσεων και καταχειροκροτήθηκε η σημαία μας, η Ελλάδα.

Κατόπιν τούτου η Ευξείνου Λέσχη με δική της πρωτοβουλία, κάλεσε το χορευτικό συγκρότημα (ISKRA) του Δήμου Καζανλίκ να έρθει στην Ελλάδα (27 - 29 - 29 - 30 Αυγούστου 1999) προκειμένου να εμφανιστεί μαζί με το δικό μας χορευτικό συγκρότημα σε εκδηλώσεις εντός κι εκτός του Νομού.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκαν τρεις εκδηλώσεις. Στη Μελίκη, στην Αριδαία και στη Βέροια. Για τα δικά μας χορευτικά άλλοι λιγότερο, άλλοι περισσότερο γνωρίζουμε τις επιτυχίες τους.

Η δυσκολία μας είναι να περιγράψουμε την μεγαλειώδη εμφάνιση του Βουλγαρικού συγκροτήματος. Και τα πλέον καλακευτικά εγκώμια θα το αδειάσει στην 3η σελ.

Η ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ ΣΤΑ ΥΨΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ

Δεκαέξι αιώνες ο Ορθόδοξος Ελληνισμός του Πόντου γιόρταζε την ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΜΕ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΕΞΑΡΣΗ, με λαμπρότητα και Βυζαντινή μεγαλοπρέπεια.

Στη μεγαλειώδη εκείνη Πανηγύρη της Ανατολής κατά χιλιάδες συνέρρεαν οι ευλαβείς Προσκυνητές, για να τιμήσουν την ΥΠΕΡΜΑΧΟ ΣΤΡΑΤΗΓΟ και να προσκυνήσουν ΤΗ ΣΕΠΤΗ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ.

«ΘΕΙΑ ΒΟΥΛΗΣΕΙ»

μετά τη Μικρασιατική τραγωδία και την αναπόφευκτη ανταλλαγή το αιωνόβιο έθιμο αναβίωσε το 1952 για πρώτη φορά και έτσι ανασυνδέθηκε η αλυσίδα των Εθνικοθρησκευτικών παραδόσεων του Ελληνικού και αθημόνητου Πόντου. Η Εικόνα, που φιλοτεχνήθηκε από τον Ευαγγελιστή Λουκά, ενθρονίσθηκε στον Ιερό Ναό της (υψώματα Βερμίου) φύλακας άγρυπνος της Ορθόδοξου πίστεως και της μαρτυρικής γης των Ελλήνων.

Κατά χιλιάδες και πάλι, τριάντα πέντε τώρα χρό-

νια, συρρέουν κάθε χρόνο Προσκυνητές από όλα τα μέρη της Ελλάδας και του εξωτερικού, στο Πανελλήνιο πλέον ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ της Παντάνασσας.

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ ως Ιερό Ίδρυμα διατηρεί τα πατροπαράδοτα και συνεχίζει με τη συμπαράσταση ολόκληρου του Έθνους και της Εκκλησίας μια αξιόλογη ιστορία, που ξεκινά από τα βάθη των αιώνων, με σταθμό αφετηρίας τις προγονικές μας Εστίες και την Εκκλησία των Αποστόλων και αδελφών Πέτρου και Ανδρέα.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Στην Ιερά Μονή «Παναγία Σουμελά» πραγματοποιήθηκε (23-24-25 Ιουλίου 1999) για άλλη μια φορά συνάντηση νεολαίων είκοσι Ποντιακών Σωματείων της χώρας. Η συνάντηση αυτή δεν είχε μόνο ψυχαγωγικό χαρακτήρα. Οι νέοι μας συζητήσαν διάφορα καυτά κοινωνικά θέματα και άλλα που αφορούν αποκλειστικά τον Ποντιακό Ελληνισμό. Από το τμήμα νέων της Ευξείνου Λέσχης ξεκίνησε η ιδέα και η πρωτοβουλία αυτή η οποία τείνει να καταστεί θεσμός.

Το παρακάτω συγχαρητήριο έγγραφο του Συλλόγου Ποντίων Νομού Ξάνθης αναγνωρίζει την ουσιαστική συμβολή των νέων της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας στην όλη διοργάνωση.

Προς Το Σωματείο Παναγία Σουμελά & Νεολαία Ευξείνου Λέσχης Βέροιας
Αγαπητοί συμπατριώτες
Ο πρόεδρος του Δ.Σ. του Συλλόγου και της Ποντιακής Νεολαίας θέλουν να εκφράσουν τις ευχαριστίες τους για τη φιλοξενία σας στο συναπάντημα Νεο-

λαιών στον Ιερό χώρο της Παναγίας Σουμελά. Η σκέψη σας για συνεργασία και η ανάληψη της όλης εκδήλωσης από το Δ.Σ. της Παναγίας Σουμελά έδωσε δείγματα για το ρόλο που μπορείτε να παίξετε βοηθώντας τους νέους συναχθέντες της Ποντιακής ιδέας.

Η σοβαρότητα των λόγων, η εργατικότητα της Ποντιακής Νεολαίας και η στήριξη του Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας είναι παράδειγμα προς μίμηση.

Ελπίζουμε πως η εκδήλωση αυτή θα καθιερωθεί ως θεσμός και θα βελτιώνετε κάθε φορά στις ανάγκες και απαιτήσεις των νέων.

Παρακαλούμε να δεχθείτε τις πιο θερμές ευχαριστίες μας για το σημαντικό έργο σας καθώς επίσης η Παναγία μας η Σουμελιώτισσα να σας δίνει δύναμη και κουράγιο για την εκπλήρωση των στόχων σας.

Σας διαβεβαιώνουμε τέλος πως ο Σύλλογος μας και η Νεολαία μας θα είναι αρωγός σε κάθε σας προσπάθεια.

Με ιδιαίτερη τιμή
Ο Πρόεδρος του Συλλόγου Γ. Ταβουλτσίδης
Ο Πρόεδρος της Νεολαίας Κ. Κοσμιδής

- ### ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
1. Μιχαήλ Γερασιμίδης
 2. Γιάννης Μελετιδής
 3. Γιάννης Μιχαηλίδης
 4. Ανδρέας Ταταριδής
 5. Γιώργος Χ. Χιονίδης

Η ΕΠΙΦΥΛΜΙΔΑ ΤΟΥ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

Των ξενιτμένων η μεγαλύτερη προσδοκία είναι το νόστιμον ήμαρ (η ημέρα του γυρισμού). Χρόνια και χρόνια πλάθουν με τη φαντασία τους και ζωοποιούν με τη νοσταλγία τους το όραμα αυτής της ημέρας, όπως εδώ ο Νικόλας που είχε πάει στη Ρωσία, για να δουλέψει.

Ο ξενιτμένος κανόνισε να συμπέσει αυτή η ημέρα με τη γιορτή της Παναγίας Σουμελά.

Υστερα από 15 ώρες ταξίδι και πέντε χρόνια απουσίας φτάνει στην Τραπεζούντα, στα άγια χώματα του Πόντου. Αγοράζει ένα άλογο και τραβά τον ανηφορικό σκληρό δρόμο για το χωριό του. Η καρδιά του χτυπάει δυνατά από τη συγκίνηση του γυρισμού. Μεσημέρι φτάνει στο χωριό. Δοξάζει το Θεό, ξεχνάει κόπωση και βόσωνα. Του φαίνεται πως όλα τον καλωσορίζουν και γεμίζει η ψυχή του από αγαλλίαση.

Τ' άλογο μπαίνει στον αυλόγυρο του σπιτιού. Το σκυλί γνέμει το Νικόλα, όπως ο αρχαίος Άργος τον Οδυσσέα. Ρίχνεται

Νόστιμον Ημαρ

χαρούμενο στη σέλλα και μ' έξαλλα γρυλίσματα φανερώνει τη χαρά του. Λάμπουν τα μάτια του από τ' αναγάλισμα.

Αλλοπαρμένος από την απροσδόκητη χαρά φτάνει ο γερόπατέρας του γεμάτος πλούσια δάκρυα. Κοιτά η γυναίκα του με τα τρία παιδιά του, η αδελφή, ο γαμπρός και τ' ανηψιό.

Σηκωτόν τον έβαλαν στο σπίτι και θριαμβικά τον έφεραν στον οντά, στο μεγάλο σαλόνι. Πλημμύρα η χαρά και τα δάκρυα.

Όμικ από τη μεγάλη αυτή χαρά λείπει το πιο αγαπημένο πρόσωπο, η μάνα. Εφυγε μπροστά από δύο χρόνια στον άλλο κόσμο. Είναι τώρα που ανακατεύεται πικρόγλυκα η λύπη κι η χαρά. Δάκρυα για τη μάνα...

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΜΕΛΕΤΙΔΗ

Να κι οι συγγενείς πορτίζουν απανωτά να καλωσορίζουν. Αγκαλιάσματα, φιλήματα φτάνουν κι οι συγχαρησιαί. Αδιαχώρητο. Το σπίτι δεν χωράει τον κόσμο κι η καρδιά τη χαρά. Μελίσι τα παιδόπουλα, σταφύλι ο κόσμος. Γυναίκα και θυγατέρα κερνούν τον κόσμο.

Οι μεγάλοι ρωτούν και ξαναρωτούν τον Νικόλα κι αυτός αναστοιχεί το βίο του στην ξενιτιά. Κάνει μπροστά στον κόσμο του χωριού του του απολογισμό του. Δίνει πληροφορίες κι επιδησίες για τους άλλους ξενιτμένους. Και σαν ικανοποιήθηκε η πρώτη περιέργεια κι η χαρά του κόσμου τον άφησαν μόνο με τους δικούς του, για να ξεναρθούν τ' απόγευμα και το βράδυ και τις άλλες ημέρες.

Τώρα όλη η φαμίλια γύρω στο τραπέζι. Γεμάτο και το πιάτο της απολασμένης μάνας του. Τη φαντάζεται καθισμένη κι αυτήν στο τραπέζι. Η μάνα δεν ξερίζωνεται απ' την καρδιά όσο χρόνια κι αν περάσουν. Είναι η Μάνα!

ΓΡΑΦΤΕΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ανέκδοτα

1. Τρώγ' νε και πίν'ε

Σ' έναν χωρίον ο ποπάς πολλά εγάπανεν το ρακίν. Πάνταν είχαν' ς σο ζωνάρ'ν ατ έναν πουκάλ' ρακίν. Σ' σην εγκλησίαν πα εκοβάλ'ν ατο μετ' εκείνον.

Κρυφά και φανερά' ς σο Ιερόν απέσ' εβγάλανεν το πουκάλ' ας σο ζωνάρ' και εκούρτανεν ολίγον και ξαν' εβάλ' νεν από' ς σο ζωνάρ' ναι κεσ'.

Οι επιτρόπ'πα μίαν δευτέρον είπαν ατον, «πάτερ' κι εν' σωστόν από ντ' εφτάς απέσ' ς σην εγκλησίαν. Αμάν ο ποπάς που ν' απιδβαίν' το ρακίν. Κάποτε ε-παίρνε την απόφασιν η επιτροπή να εγκαλεί ατόν' ς σον Δεσπότη'.

Αέτς πα έναν ημέραν εκατήβαν' σην Μητρόπολιν και εγκάλεσαν ατόν.

Αφήστ' ατόν, είπε ο Δεσπότης, άλλο δε μη λετ' ατόν. Την Κερεκλήν θα έρχουμαι ας σο δίκαιον ατ. Αέτ πα ε(γ)έντον. Την Κερεκλήν επή(γ)εν ο Δεσπότης σο χωρίον και εστάθεν' ς σο Δεσποτιόν κι αν'.

Ο ποπάς λειτουργεί και ο Δεσπότης ακούει. Την ώραν ντο θα έλε(γ)εν ο ποπάς το δεύτερον Ευαγγέλιον αγληγορτά - αγληγορτά εκούρτεσαν έναν, δύο φορές και ας σο γληκόρεμαν ατ' το πουκάλ' κι εσέ-γχεν από καλά 'ς σο ζωνάρ.

Εξέβεν' ς σην Ωραιάν Πύλην απάν' και είπεν το Ευαγγέλιον.

Ας σο είπεν το Ευαγγέλιον, εκλείσταν κα' για να προσκυνά τον Δεσπότη'. Αμάν πολλά εκλείσταν κα' και το πουκάλ' ερούξεν αφκά, ετσακώθεν και εκχύνεν το ρακίν.

Παπά Θόδωρε, εκούξεν ο Δεσπότης, ντο ελέπω;

Ο ποπά - Θόδωρον εκλώσταν αδά, εκλώσταν ακεί και εσ' κώσων το κιφάλ' ατ' ς σο Μυστικόν Δείπον κιαν' και είπεν. Δέσποτα ακείν' ακειαπán' τρώγ'νε και πίν'ε και σύρ'νε τα πουκάλα αδαφκά... Ο ποπά - Θόδωρον ντο καπαγιάτ' εχ;

2. Γιαμ ή Τανίκα πα γίνεται δείσα;

Εναν ημέραν η δείσα εσκέπασεν τη Σαντά και πολλά ημέρας κ εσκούτον.

Τη Παπαθοδώρ Ανέστης ερώτεσαν τη μάνναν ατ:

- Μάννα, αβούτε αφορισμέτζα πότε θα πάει χάτα; Ατέν πα γιατί έπλανεν ατ ο Θεός;

- Ρίζα μ, είπεν ατον η μάννα τ' , η δείσα έτον κορίτς, ενέμμεν ν' αντρίζ, εγέντον παλαϊκόρτς και κανείς κ επέρεν ατεν. Επαρακάλεσαν το Θεόν να ευτάει ατέν δείσα και να τσιλτέβ τα γένεια και τα πουίχα τ' αγουριών.

- Μάννα, είπεν Ανέστης, τ' εμέτερον η Τανίκα πα εσκαί γερά και κ εντρίσεν. Γιαμ ατέ πα θα γίνεται δείσα κι ατότε ντο θα γίνουμες;

+ Στάθης Αθανασιάδης

Γνωμικά

1. Ψοφεμένα άλογα αραεύ, να συρ και παίρ' τα πέταλα, για κείνον που εκμεταλλεύεται την ανάγκη των άλλων.

2. Το χέρ' ντο έχ' κι τρομάζ'. ... ο πλούτος δεν κρύβεται.

3. Το παλαιόν, το βουδ' εβγάλ' ι αυλάκ, υποδηλώνει την σπουδαιότητα της πείρας.

4. Το σκύλον όσον πλύντς άτον θα ακυλάβ', αντίστ. του γνωμικού «φύσιν πονηράν...»

5. Τη χώρας πάντα νόστιμον έν, λέγεται για κείνους που δεν αρκούνται στα δικά τους.

6. Το κουρίν ώσανα' κι σκούται, ο τόπος άθε πενλίν' κι γίνεται, το κενό που αφήνουν πίσω τους οι γέροι, μόνο μετά το θάνατό τους μας γίνεται αισθητό.

Λεξιλόγιο

1. εκλώθεν = γυρνούσε
2. εκούϊζαν = φώναζαν
3. εκούνταναν = έσπρωχναν
4. ελάρωνεν = γιάτρευε
5. ελιγώθεν = λιποθύμησε
6. έλμεγαν = άρμεγαν
7. τ' εμετέρ = δικό μας
8. εμ' νεν = έμεινε
9. εμερώσεν = ξημέρωσε
10. εντούναν = χτυπούσαν
11. εντώκαν = χτύπησαν
12. εξέγκαν = έβγαλαν

Ο Γιάγκον και το κολογκύθ'

Ο Θεόν σ' αλλ' τς δι' τς' αχούλ' και σ' αλλ' τς τη ζαντοσύνην. Κάποτε πα ντο εδώκεν κι εγροϊκάς. Εξετά'εις αέτς τον λόγον κάπνος και λες: «αχουλής λόγος». Εξετά'εις ατον αλλέως και λες: «τη ζαντοσύνης λόγος». Για τ' από πολλά φορές σασειρεύς κι απομέν'τς.

Όταν έρχουσαν σην Ελλάδαν α σην Πατρίδα η Ποινίτσα με τον Γιάγκον, σο πλοϊόν απάν' εκράτ' ναν σην εγκάλεν ατούν ο εις το χάταλον ντο είχαν κι η άλλοε έναν κολογκύθ' καστανίτσαν. Αναχάπαρ σο πέλαγος απ' εσ' επίασεν φωτίαν το πλοϊόν κι ο πλοϊάρχον εδώκεν εντολήν να κατηβαίν'νε ούλ' σα βάρκας χωρίς να κρατούνε απάν' ατούν τιδέν. Ο Γιάγκον έτον έτοιμος να σ'κών' και συρ' το χάταλον σην θάλασσαν κι εχπαράεν η Ποινίτσα.

- Μω σε, Γιάγκο, λελεύω σε, εζαντύες; Ρούξον τεϊ το κολογκύθ! Ατότε πα ο Γιάγκον ενούν'τσεν εναξάι κι είπεν:

- Α σ' ατινεθί (τη χάταλονος) τον σπόρον έχουμες. Α ση καστανίτσας τον σπόρον μήρα' θα ευρήκουμε, όνταν εφτάνουμε σην Ελλάδαν;

Αιντε ατώρα εύρηκον εσύ που κρύφκεται τ' αχούλ' και που η ζαντοσύνη κι, αν επορείς, δος και σ' εμάς να γανεύουμε ντο εδώκεν ο Θεόν σον Γιάγκον.

Ηλίας Τριανταφυλλίδης
Βέροια, 12 Σεπτ. 1999

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

- Οι στήλες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.
- Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες.

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται.

ΕΝΑΣ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΕΠΑΙΝΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΙΚΟ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟ!

Του κ. Ανδρέα Ελ. Ταταρίδη

Θα κάνω μια παρομοίωση, που δεν είναι αυθαίρετη και εξωπραγματική!

Και η παρομοίωσή μου αυτή είναι η εξής: όπως ο οιοσδήποτε καταξιωμένος καλλιτέχνης (= θεατρικός, εικαστικός, τραγουδοποιός κλπ) έχει ανάγκη κάποιες διακρίσεις, για να εδραιώσει την φήμη του, το ίδιο, πιστεύω, ισχύει και για τους καταξιωμένους πνευματικούς μας Ανθρώπους, τους Λογοτέχνες.

Κι αλήθεια τι πιο μεγάλη χαρά μπορεί να νοιώσει ο οιοσδήποτε συγγραφέας (= πεζογράφος, ποιητής, ιστορικός, θεατρικός κλπ) όταν του απονέμεται μια τιμητική διάκριση απ' ένα κρατικό ή ιδιωτικό πνευματικό ίδρυμα; Εχω την εντύπωση ότι, μεγαλύτερη χαρά απ' αυτήν, δεν υπάρχει για όποιον γράφει!

Και - ευτυχώς - τέτοιες διακρίσεις έχουν γευθεί κατά καιρούς αρκετοί πνευματικοί μας Ανθρωποι και μάλιστα και από τον δικό μας χώρο, τον ποιντιακό.

Αλλ' επειδή ο «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ» τυγχάνει δημοσιογραφικό όργανο της Ευξείνου Λέσχης των Ποντίων της όμορφης Βέροιας, θα μου επιτραπεί σήμερα να απασχολήσω τις στήλες του με τους Βεροιώτες, ποιντιακούς καταγωγής, που έχουν τύχει τέτοιων Διακρίσεων.

Κι αρχίζω με τον Γιώργο Χιονίδη, τον αγαπητότατο φίλο και ιστορικό, και την κ. Γιώτα Φωτιάδου - Μπαλαφούτη εξ' ίσου αγαπητότατη φίλη και Λογοτεχνίδα, οι οποίοι έτυχαν τιμητικών διακρίσεων από κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς.

Τώρα, σ' αυτούς προστίθεται και ο κ. Νίκος Σιδηρόπουλος, ο οποίος πρόσφάτως τιμήθηκε με το πρώτο βραβείο του «ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΟΥ» Διαγωνισμού Θεατρικού και Φιλολογικού Συλλόγου «ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ» Αθηνών, για το θεατρικό του «ΚΟΣΜΑΣ Ο ΑΙΤΩΛΟΣ».

Το εν λόγω θεατρικό του κ. Ν. Σιδηρόπουλου περιλαμβάνεται στο 62 κατά σειράν βιβλίο του, που φέρει τον τίτλο «ΕΞΙ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΑ».

Βέβαια δεν είμαι εγώ αυτός που θα συστήσω και θα παρουσιάσω τον δυναμικό αυτό και συστηματικά ασχολούμενο με την Λογοτεχνία Βεροία, τον κ. Νίκο Σιδηρόπουλο, διότι οι συντοπίτες του τον γνωρίζουν καλύτερα από μένα και ως λειτουργό μιας επιστήμης με κοινωνική αποδοχή (= Συμβολαιογράφος) και ως ερασιτέχνη χρονογράφο, αλλά και από τα βιβλία του.

Ωστόσο, εγώ έχω χρέος να τονίσω ιδιαίτερα την προσγενομένη τιμή που του απένειμε ο «ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ».

Ενα βραβείο, και μάλιστα το πρώτο, δεν είναι μικρή υπόθεση! Είναι υψίστη τιμητική διάκριση!

Κι επειδή τέτοιες διακρίσεις δεν γίνονται συχνά, οφείλουμε αφ' ενός ως Πόντιοι και αφ' ετέρου ως Πνευματικοί άνθρωποι να σταθούμε με σεβασμό και ενθουσιασμό στην βράβευση του κ. Ν. Σιδηρόπουλου και να του απευθυνόμε δημόσια τον έπαινό μας γι' αυτή του την πνευματική του καταξίωση.

Εύγε, λοιπόν, κ. Σιδηρόπουλε!...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΛ. ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ
Ζάκυνθος

Καλαμάτα - ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΦΕΒΡ. 1999

Κρυπτο - χριστιανοί στην Τουρκία

Ο γνωστός και διακεκριμένος δημοσιογράφος κ. Γ. Ν. Παπαθανασόπουλος, έπειτα από μια αποστολή στις πόλεις της Μικράς Ασίας και του Πόντου τονίζει ότι ο Χριστιανισμός ζει στην Τουρκία (Τύπος Κυριακής, 13-12-98). Γράφει:

«Μετά τις γενοκτονίες των Αρμενίων και των Ελλήνων του Πόντου και την καταστροφή του 1922, οι χριστιανοί περιορίστηκαν στο ελάχιστο στη Μικρά Ασία.

Σήμερα και χωρίς να υπάρχουν επίσημες ακριβείς στατιστικές, υπολογίζονται να υπάρχουν στην Κωνσταντινούπολη και σε όλη την Τουρκία 3.000 Έλληνες Ορθόδοξοι και 1000 ακόμη Ορθόδοξοι άλλων εθνότητων (Ρώσοι, Γεωργιανοί, Βούλγαροι, Ρουμάνοι κ.α.) Επίσης 60.000 - 70.000 Αρμένιοι και 15.000 άλλοι Συροχριστιανοί μονοφυσίτες. Αυτοί βρίσκονται στην Πόλη και προς τα ανατολικά σύνορα της Τουρκίας. Στα σύνορα με

τη Συρία υπολογίζεται ότι υπάρχουν περίπου 20.000 μονοφυσίτες αλλά και Ορθόδοξοι Χριστιανοί, πολλοί από τους οποίους, ενώ έχουν ελληνική συνείδηση, δεν τους αναγνωρίζει αυτό το δικαίωμα η τουρκική κυβέρνηση.

Αυτή είναι η κατάσταση φαινομενικά. Αλλά η πραγματικότητα την οποία ζήσαμε στην Τουρκία, ακολουθώντας την αποστολή - προσκύνημα των Αγιορειτών μοναχών - μελών της Ιεράς Κοινότητας, μας έκανε να καταλάβουμε ότι η πραγματικότητα είναι διαφορετική.

Στη συνέχεια του ρεπορτάζ, ο κ. Ν. Παπαθανασόπουλος, αναφέρει χαρακτηριστικά περιστατικά, όπως: εκατοντάδες Τούρκοι επισκέπτονται το Μοναστήρι του Κουδουνά και πίνουν το γάισμα.

Στη Μάσκα του Πόντου, μια τουρκική μάσκα μητέρα παρεκάλεσε Αγιορείτη Μοναχό να ευλογήσει το παιδί της, γιατί να γίνει καλά. Στην Καρβάλη, μια άλλη τουρκάλα είχε μέσα στο σπίτι της έναν ανεκτίμητης αξίας εκκλησάκι.

Και υπογραμμίζει ο δημοσιογράφος: «Γίναμε μάρτυρες συγκλονιστικών στιγμών και καταγράφσαμε άλλες στο μαγνητόφωνό μας, που μας αφήγηθηκαν αυτόπτες και αυθήκοι μάρτυρες. Το συμπέρασμα αυτού του μικρού οδοιπορικού είναι πως ο Χριστός και οι Άγιοι ζουν στις καρδιές πολλών με τουρκική υπηκοότητα».

«ΚΑΛΑΜΑΤΑ»
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1999

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός

Τηλ. (0331) 28.356 - Βέροια - ΤΚ 59100

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας

Θουκυδίδη 2 - Τηλ. (0331) 25.282

Βέροια (ΤΚ 59100)

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός

Τηλ. (0331) 28.356 - Βέροια - ΤΚ 59100

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

1.000 δρχ.

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ Ε.Ε.

ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 10 - ΤΗΛ. (0331) 66.913 - 61.160

FAX (0331) 66.979

ΜΑΥΡΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Συγκεντρώνεται η ιστορία του Ελληνισμού της περιοχής

Ετοιμο έως το τέλος του έτους θα είναι το «Αρχείο του Ελληνισμού της Μαύρης Θάλασσας», που ετοιμάζεται στο πλαίσιο των δράσεων του Κέντρου Ελέτης και Ανάπτυξης του Ελληνικού Πολιτισμού της Μαύρης Θάλασσας. Μιλώντας στη «Θ» η πρόεδρος του Κέντρου και πρόεδρος του Νομαρχιακού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης, Χρύσα Αράπογλου, εξήγησε ότι μέχρι το Δεκέμβριο θα έχουν γίνει τα επίσημα εγκαίνια. Σύμφωνα με την κ. Αράπογλου, «ουσιαστικός στόχος είναι η συστηματική καταγραφή της ιστορίας του ελληνισμού και η γνωριμία με την πλούσια πολιτιστική κληρονομιά του». Το αρχαιολογικό υλικό συγκεντρώνεται από επισημοποιούς συνεργάτες του Κέντρου, ύστερα από διαρκή έρευνα σε κρατικά αρχεία, βιβλιοθήκες και ιδρύματα στο εξωτερικό. Ηδη υπάρχει συνεργασία με το Κρατικό Αρχείο της Τριφυλίας, της Οδησσού και του Ντονέσκ, καθώς και με το κρατικό μουσείο Ερμπάτζ και το Πανεπιστήμιο της Αγίας Πετρούπολης, το Αρχαιολογικό Ινστιτούτο της Ρωσικής Ακαδημίας Επιστημών και το Αρχαιολογικό Ινστιτούτο της Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών Ουκρανίας - παράρτημα Κριμαίας. Η πρώτη ερευνητική αποστολή πραγματοποιήθηκε το 1997 στα αρχεία και τις βιβλιοθή-

κες της Τιφλίδας, όπου και συγκεντρώθηκε πολύτιμο υλικό, όπως έγγραφα, σπάνια βιβλία, φωτογραφίες και κινηματογραφικές ταινίες για την ιστορία των Ελλήνων.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκαν και άλλες αποστολές.

Σήμερα στη διάθεση του Κέντρου βρίσκονται 1.309 βιβλία από την ελληνική και ξένη γραμματεία, που αναφέρονται στην ιστορική παρουσία των Ελλήνων στον Εύξεινο Πόντο, 125 έγγραφα, που χρονολογούνται το 19ο και 20ο αιώνα και αναφέρονται κυρίως στις μετακινήσεις των ελληνικών πληθυσμών από την Οθωμανική στη Ρωσική αυτοκρατορία. Επίσης, κάποια άλλα στην οικονομική κατάσταση των Ελλήνων την ίδια περίοδο, στην ίδρυση ελληνικών σχολείων και εκκλησιών με αναφορά στα ονόματα των πρώτων ιερών και δασκάλων. Ακόμη, υπάρχουν περίπου 800 φωτογραφίες και 24 χάρτες και γκραβούρες, καθώς και φωτογραφικό υλικό από αρχαιολογικές ανασκαφές στα παράλια του Εύξεινου Πόντου. «Πρόκειται για μια προσπάθεια που γίνεται για πρώτη φορά», εξήγησε η κ. Αράπογλου. «Μέχρι σήμερα στα αρχεία αυτά είχαν δυνατότητα πρόσβασης μόνο λίγα άτομα και κυρίως ιστορικοί, τώρα όμως θα μπορεί να τα μελετήσει ο κάθε ενδιαφερόμενος».

Θεσσαλονίκη 9 ΑΥΓ. 1999

Η γιορτή της ποντιακής παράδοσης

Για τρίτη χρονιά φέτος στα «Ποντιακά Πολιτιστικά Δρώμενα» της Ένωσης Ποντίων Πιερίας θα ξεφαντώσουν μαζί τέσσερις γενιές Ποντίων

Ηρθαν κατά κύματα, σε πολλές δόσεις, σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, από το 1922 μέχρι πρόσφατα, από τις ταραγμένες δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και απλώθηκαν στην Πιερία, δημιουργώντας σε πολλές περιοχές ένα τεράστιο πλειοψηφικό ρεύμα.

Οι Πόντιοι, παλιοί και νέοι πρόσφυγες, γεννημένοι αλλού ή εδώ, μεγαλωμένοι ανάμεσα σε διάφορους πολιτισμούς, προβάλλουν σθεναρές αντιστάσεις για να μην πεθάνει, να μην χαθεί στο παρελθόν η ποντιακή λαϊκή παράδοση, η μουσική, ο χορός, η γλώσσα, το θέατρο.

Και ανταποκρίνονται παθιασμένα, εδώ και τρία χρόνια, στην πρόσκληση της Ένωσης Ποντίων Πιερίας για ένα τριήμερο παραδοσιακό ποντιακό γλέντι.

Περισσότερα από 3.000 άτομα επισκέπτονταν, τα δύο προηγούμενα χρόνια, καθημερινά τον χώρο των τριήμερων εκδηλώσεων «Ποντιακά Πολιτιστικά Δρώμενα».

Η τεράστια αυλή του βου Δημοτικού Σχολείου Κατερίνης γέμισε πέρυσι ασφυκτικά και δονήθηκε δεόντως από τη μουσική και το χορό τους.

Φέτος, οι εκδηλώσεις που αρχίζουν αύριο Πέμπτη, επεκτάθηκαν κατά μια ημέρα.

Θα τελειώσουν την Κυριακή, με το ίδιο - προβλεπεται - ασίγηστο πάθος και με μεγαλύτερη κοσμοσυρροή.

Κι αν είναι σωστή η ρήση - που μας μετέφερε ο πρόεδρος της Ένωσης Ποντίων Κώστας Παπουτσιδής - «δείξε μου έναν λαό πως χορεύει, για να σου πω πόσο υγιής είναι», τότε είναι σίγουρο πως οι Πόντιοι της Πιερίας σφύζουν από υγεία, αφού ο χορός, για κάθε βραδιά των εκδηλώσεων, είναι ολονύχτιος.

Είναι μια παλιά ποντιακή συνήθεια, που διατηρείται και διασώζεται από γενιά σε γενιά, χωρίς ιδιαίτερες προσπάθειες.

Ο στόχος των εκδηλώσεων πάντως, δεν είναι μόνο η διοργάνωση ενός παραδοσιακού γλεντιού, αλλά, όπως λέει ο κ. Παπουτσιδής, «είναι και η διάσωση, η προβολή και η διατήρηση όλων των στοιχείων που συνθέτουν τον ποντιακό ελληνισμό».

Το πρόγραμμα Έτσι, οι φετινές τετραήμερες εκδηλώσεις, ξεκινούν αύ-

ριο με το θεατρικό τμήμα της Ένωσης Ποντίων, που παρουσιάζει το έργο του Σίμου Λιανίδη «Σα κρύα του λουτρού», σε σκηνοθεσία Χάρη Αμανατίδη, ενώ την Κυριακή την έναρξη των εκδηλώσεων θα κάνει η συγγραφέας και εκπαιδευτικός Βέρα Αντωνιάδου - Κεσίδου, μιλώντας για τις σχέσεις της νεολαίας με την ποντιακή διάλεκτο.

Η Κυριακή, είναι αφιερωμένη στη νεολαία, που αγκαλιάζει κάθε χρόνο τις εκδηλώσεις, μεταφέροντας το «πιο αισιόδοξο», όπως περιφανεύεται ο πρόεδρος της Ένωσης Ποντίων, «μήνυμα».

Είναι οι ίδιοι οι νέοι, που πλαισιώνουν τα τμήματα εκμάθησης ποντιακής διαλέκτου του Συλλόγου, προσπαθώντας να διατηρήσουν, όσο γίνεται, ζωντανή, μια γλώσσα που πεθαίνει μέσα στην σύγχρονη νέο - ελληνική πραγματικότητα.

«Προσπαθούμε να διατηρήσουμε άσβεστη τη φλόγα της παράδοσης στις ψυχές όλων», λέει ο κ. Παπουτσιδής.

Όσο κι αν αυτό φαίνεται δύσκολο, όπως αποδεικνύει και η βράβευση, κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων, του μοναδικού νεαρού που ασχολήθηκε και παίζει το ποντιακό μουσικό όργανο «γαβάλ - αγγείο».

Πάντως στα φετινά «Ποντιακά Πολιτιστικά Δρώμενα», η Ένωση Ποντίων Πιερίας φρόντισε να ενισχύσει αυτές τις προσπάθειες διατήρησης της μνήμης και διάσωσης της ποντιακής παράδοσης και με εκθέσεις ποντιακού βιβλίου, CD ποντιακής μουσικής, φωτογραφίας - από την ζωή των νεοπροσφύγων από την πρώην ΕΣΣΔ - ζωγραφικής και ξυλογλυπτικής.

«Η πορεία προς τις ρίζες μας», συνηθίζουν να λένε οι Πόντιοι, «δεν είναι πιασγύρισμα».

Στο παρελθόν μας βρίσκεται η μουσική μας δύναμη, που μας κράτησε ζωντανούς αιώνες τώρα».

BETA ΧΑΙΛΑΤΖΙΔΟΥ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
28 ΙΟΥΛ. 1999

Εντυπώσεις από το πολιτιστικό τριήμερο της Ευξεινού Λέσχης Βέροιας

συνέχεια από την 1η σελ.

κούσαν. Προτιμούμε τη σιωπή. Τυχεροί στάθηκαν όσοι είχαν κατακλύσει τους χώρους των εκδηλώσεων. Τα μέλη της Βουλγαρικής αποστολής έφυγαν με τις καλύτερες εντυπώσεις. Φροντίσαμε ώστε η φιλοξενία τους να είναι άσπρη από κάθε άποψη.

και στην Ι. Μονή "ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ" σε εκκλησίες της πόλης μας, στην παλιά Βέροια στην ομαδική έκθεση νέων καλλιτεχνών (παλιό Γυμνάσιο) και σε άλλα αξιοθέατα του Νομού.

Ευχαριστούμε θερμά για μία ακόμη φορά όλους τους χορηγούς που μας στήριξαν και ιδιαίτερα τον κεντρικό χορηγό Σάκη Παυλιδί,

Αν γράφουμε όλα όσα κάναμε στο διάστημα των τεσσάρων ημερών θα πρέπει οι εφημερίδες που μας εξυπηρετούν να διπλασιάσουν τις σελίδες τους.

Έχουμε, ωστόσο, ηθική υποχρέωση να ευχαριστήσουμε θερμά την ΙΖ υπηρεσία Κλασικών Αρχαιοτήτων για τα εισιτήρια ελεύθερου εισόδου στους τόπους της Βεργίνας, αλλά και την Ιστορική Φιλοτιμία Λοκιάς της οποίας η τόσο πρόθυμη και αφιλοκερδής ξενάγηση υπήρξε υποδειγματική.

Δωρεάν ξενάγηση και ενημέρωση είχαμε

ιδιοκτήτη ραδιοσταθμού "Μακεδονίας 88,2 FM" που διατηρεί και υπεραύχρη ηλεκτροτεχνείο αυτοκινήτων στη Βέροια (Πιερίας 188).

Οι σημαντικές τους προσφορές κάλυψαν το μεγαλύτερο μέρος της δαπάνης που αφορά τις όμορφες αυτές εκδηλώσεις.

Πρέπει να πούμε ότι ο Δήμος Βέροιας αν και ζητήσαμε την ηθική και υλική του συμπαράσταση, δεν μας έδωσε μία δραχμή αλλά ούτε και το οφειλόμενο μεδάλιο για την πολιτιστική μας αυτή πρωτοβουλία.

Να σαν εκείντ' π' επρόφτασαν

Ελίφταξαν τα χρόνια μουν' επλέθυναν τα πάρτια, άλλ' ζούνε με το άχ και βάχ και άλλ' κείνταν' σ' α κρεβάτια.

Εθέλεσανε οι «τρανοί» την φύσιν να ορίζνε, και ατώρα έρθεν ο καιρόν ντ' έσπειραν να θερίζνε.

Εγκανε μας την πρόδοον και την τεχνολογιάν, τρανόν κακόν εποίκανε για τη κοσμή την υιάν

Επλέθυναν τ' αρρώστειας ατά ντο κι λαρούνταν, σ' α δρόμια, σ' αυτοκίνητα έναν σιρίν σκοτούνταν

Οι νέοι έρτανε σ' ην ζωήν και απ' ίνας - ίνας φεύνε, κι προφτάνε να σιέρουνταν ο εις τον άλλον κλαίγνε.

Να σαν εκείντ' π' επρόφτασαν και στοίντ' ποι θα προφτάνε, να ζούνε τα γεράτεια κ' επεκεί αποθάνε

Γιάννης Μιχαηλίδης
Βέροια: Χορτοθέρτς 99

Σημ. «Αργοναύτη»: Ένα αγνάντεμα στη σύγχρονη κοινωνία, μέσα από τους στίχους του κ. Γιάννη Μιχαηλίδη.

Η σύνθεση του ποιήματος στηρίζεται στην πραγματικότητα, που φέρνει πικρία «κι προφτάνε να σιέρουνται...» και παράλληλα δημιουργεί προϋποθέσεις για στοχασμό. Μ' αυτές τις προϋποθέσεις η περιουλογογία είναι ευκολότερη κι ο άνθρωπος μπορεί να κάνει τον αυτοέλεγχό του για το που βαδίζει. Κι εδώ η αξία των στίχων του αγαπητού φίλου κ. Γιάννη Μιχαηλίδη.

ΑΝΑΒΙΩΣΑΝ ΣΤΗΝ ΚΑΣΤΟΡΙΑ

Τα «Παρχάρια» του Πόντου

Στον Πόντο μεταφέρθηκαν νοερά χθες οι κάτοικοι του Ακοντίου του δήμου Αλιάκμονα Καστοριάς με την αναβίωση του εθίμου «Παρχάρια».

«Παρχάρια» ονομάζονταν τα βοσκοτόπια στον Πόντο, επρόκειτο δηλαδή για τους τόπους όπου οι κτηνοτρόφοι του Πόντου περνούσαν τα καλοκαίρια βόσκοντας εκεί τα κοπάδια τους (αγελάδες, πρόβατα). Τόπος και τρόπος ζωής συνάμα.

Στους τόπους αυτούς οι κτηνοτρόφοι με τις οικογένειές τους έφθναν την άνοιξη και έφευγαν το φθινόπωρο. Μαζί τους και η Παρχαρομάνα, η αρχηγός του Παρχαρίου, υπεύθυνη του νοικοκυριού. Εκείνη φρόντιζε για τα παραδοσιακά ποντιακά φαγητά και ετοίμαζε με περίσσια έγνοια το περίφημο χαβίτς, έναν ιδιαίτερα νόστιμο χυλό από καλαμποκάλευρο, αγελαδινό βούτυρο και μυζήθρα.

Χθες τα Παρχάρια ξαναζωντάνεψαν για πρώτη φορά έπειτα από πολλά χρόνια στο Ακόντιο Καστοριάς.

Αυτή τη φορά όμως οι «πρωταγωνιστές» δεν ήταν μόνο κτηνοτρόφοι, αλλά και εκείνοι οι κάτοικοι που θέλησαν να θυμηθούν τις όμορφες μέρες των Παρχαρίων.

Από την εκδήλωση δε θα μπορούσαν να λείπουν τα παραδοσιακά φαγητά, το «κρύονταν» για όσους διψάσουν, αλλά και η παρχαρομάνα, η οποία ανασκουμπωμένη από το πρωί, πιστή στην «αποστολή» της, μαγειρέ-

ψε το χαβίτς κάτω από τους ήχους της λύρας και του τουλουμιού, παραδοσιακά μουσικά όργανα, «γιατί παρχάρ' χωρίς τουλούμ' δεν γίνεται».

Η αναβίωση του εθίμου είναι μια ιδέα της Ευξείνου Λέσχης Καστοριάς, την οποία υλοποιεί με τη συμβολή του δήμου Αλιάκμονα και τη συνεργασία των Ποντιακών Σωματείων του νομού Καστοριάς. Στόχος των διοργανωτών είναι η πρώτη εκδήλωση να μην είναι και η μοναδική, αλλά να καταστεί θεσμός.

«Φέτος πραγματοποιείται σε επίπεδο νομού, τα επόμενα χρόνια θέλουμε να το επεκτείνουμε σε επίπεδο Δυτικής Μακεδονίας και στο μέλλον να πάρει πανελλαδικό χαρακτήρα», εξηγεί στη «Θ» ο Γιάννης Παπαδόπουλος, πρόεδρος της πολιτιστικής επιτροπής του δήμου Αλιάκμονα.

Οι εκδηλώσεις άρχισαν το πρωί με επιμνημόσυνη δέηση προς τιμήν των νεκρών του Πόντου στο εκκλησάκι που σώζεται στο χωριό, αλλά έχει πια ερημώσει. Κατόπιν πλαισιώθηκαν από χορευτικά συγκροτήματα των Ποντιακών Σωματείων του νομού Καστοριάς με τη συνοδεία της λύρας και του τουλουμιού. Στο τραγούδι και στη λύρα ο Κώστας Θεοδοσιάδης, ενώ στο τουλούμι ο Χαράλαμπος Παρχαρίδης.

Το τρίπτυχο «εξοχή, διασκέδαση, καλό φαγητό» ήταν μια πρόταση - πρόκληση για όσους βρέθηκαν χθες στην Καστοριά.

ΘΕΟΔΟΣΙΑ ΤΣΙΟΠΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 19 ΙΟΥΛ. 1999

Κρυπτοχριστιανοί αλλοεθνείς

Του Σάββα Παπαδόπουλου,
δασκάλου - λαογράφου

Από τις στήλες της «Ποντιακής Εστίας» συχνά έχει γίνει λόγος για Ελληνοπόντιους «Ορωμαίους» κρυπτοχριστιανούς, που όχι λίγες φορές για την πίστη τους τιμωρήθηκαν με θάνατο και εντάθηκαν στη μεγάλη χορεία των νεομαρτύρων της Ορθοδοξίας.

Αυτή τη φορά θα γίνει αναφορά σε αλλοεθνείς που έδειξαν συμπάθεια στη Χριστιανική θρησκεία, σε αγίους της από κάποια αιτία ή βαθιά πίστη και με την διακήρυξη της βρήκαν τελικά το θάνατο.

Είναι ιδιαίτερα γνωστά τα σχετικά με την πίστη των Τούρκων για τον Ζαντόν τον Αέρ (Αη Γιώργη).

Τους είχε τρελάνει, λέγεται, όταν θέλησαν αυτοί ν' ασχημονήσουν σε φερώνυμο ναό του εκεί στον Πόντο. Μια μαρτυρία ακόμη που παραθέτουμε εδώ δείχνει την ευμενή στάση ενός Τούρκου αγά απέναντι στον Αγίο μας από ένα περιστατικό που του έτυχε.

«Ο ταττά μ' έλεεν: Σ' στην Τουρκίαν, ς σο Σεβάζ κεσ' ασ τ' εμ'νες, είχαμε γειτονάν Τούρκον μπέ κι ατός, μθοπωρί' κεικά, τ' Α - Γιωρί την ημέραν, 'ς σε σποράν, επήεν με τα δέκα ζευγάρα βούδα και τ' αρθώ'πς ατ' κ' εσεπίεν εκάν' δεκαπέντε στρέμματα 'ς σο μίαν. Ελα, έλα, ξάι, 'κ' εφύτρωσαν τα κοκκία». Είπαν τ' εμετέρ' «έσειρες ατά τη Ταλή - Γιωρ' την ημέραν, για τ' ατό». Επεκεί κ' υστέρια ατός ο Τούρκον έλεεν τ' εμετέρτς: «Ημποιόν ημέραν' α' ρται τη Ταλή - Γιωρ', να δίτε με χαπάρ' να κρατώ -γ-α».

Η άλλη περίπτωση αναφέρεται στο Μαρτυρολόγιο της Χριστιανικής Ορθοδοξίας. Είναι του αγίου Αχμετίου, του νεομάρτυρα που άθλησε στην Κωνσταντινούπολη το 1682 και η μνήμη του τιμάται από την Εκκλησία μας στις 24 Δεκεμβρίου. Αξίζει να παραθέσουμε το συνοπτικό βιογραφικό του.

Ο Τούρκος Αχμέτ (Κάλφας) ήταν γραμματέας του Σταρδάρη (αρχιλογοιστή) και ονομαζόταν επίσης «Πάτ Σουρούκης». Η γυναίκα του, όπως και η υπηρέτριά του ήταν Ρωσίδες αιχ-

μάλωτοι. Όταν η «συμβία» του γύριζε από την εκκλησία αυτός αισθανόταν «ευωδίαν άρρητον οπού έβγαίνεν από το στόμα της». Κι όταν τη ρώτησε «τι τρώγεις και μυρίζεις έτσι» πήρε την απάντηση «τρώγω αντίδωρο και πίνω αγιασμό». Όταν τ' άκουσε αυτά ο Αχμέτ παρακάλεσε έναν ιερέα της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας να του ετοιμάσει τόπο για να πάει κι αυτός, όταν θα λειτουργούσε ο Πατριάρχης.

Έγινε αυτό και έβλεπε, όταν ευλογούσε ο Πατριάρχης το λαό από τα δάχτυλά του σαν αχτίνες έπεφταν πάνω στα κεφάλια των Χριστιανών και μονάχα «αυτού την κεφαλήν άφηκαν άμοιρον». Όταν είδε αυτό το θαυμαστόν, φωνάζει τον ιερέα και βαπτίζεται και για αρκετόν καιρό ήταν κρυπτοχριστιανός.

Κάποτε όμως φανερώθηκε το πράγμα. Σε μια συζήτηση μεταξύ Τούρκων πήρε το μέρος του Χριστιανισμού και τόνισε ότι αυτή είναι η πιο μεγάλη θρησκεία. Κι όταν ομολόγησε ότι και ο ίδιος είναι Χριστιανός, απαγχονίστηκε στο Κεάτχανε της Κωνσταντινούπολης.

Είναι χαρακτηριστικό το δίστιχο με το οποίο κλείνει το συναξάριό του:

Πάντων μεγίστη πίστις, Ιησού πέλει
Αχμέτ, βοήσας, πάμμεγα στέφος δέχη.

ΣΑΜΟΣ 24-8-1999

Αγαπητέ κ. Μιχαηλίδη

Σας γράφω από την όμορφη Σάμο που επισκεφθήκατε και σεις πρόπερι, και τόσο σας απολαύσαμε στις γιορτές κρασιού. Φέτος είχαμε την χαρά να φιλοξενήσουμε την «αδελφή» Ευξείνου Λέσχη Ποντίων Νάουσας, με επικεφαλής την γλυκύτατη κ. Ολυμπία Ιωσηφίδου. Εντυπωσιαστήκαμε, όπως και με σας, από τους όμορφους χορούς, το χαμόγελο, την καλή καρδιά και την μεγαλοσύνη των ποντίων.

Σαν μέλος της οργανωτικής επιτροπής, σας φίλος αλλά και «γαμπρός» των ποντίων της Βέροιας, θέλω να εκφράσω και μέσα από τις σελίδες του «Αργοναύτη» την αγάπη όλων μας στους χορευτές της Ευξείνου Λέσχης Νάουσας, στην πρόεδρο κ. Ολυμπία Ιωσηφίδου, στον δάσκαλο κ. Κώστα Χαϊτίδη, την Γραμματέα κυρία Βάσω Καραγιαννοπούλου και το σύζυγό της, και όλους τους φίλους που μας χάρισαν αξέχαστες στιγμές.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΚΑΠΕΤΗΣ
ΣΑΜΟΣ

Κύριε Μιχαηλίδη, παρακαλώ πολύ να δημοσιευθεί στον ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ και να φροντίσετε να φτάσει ένα αντίτυπο στην Ε.Λ.Π. Νάουσας. Σας θυμώμαστε πάντα με αγάπη, χαριεπισμούς στον Μιχάλη Σουμελιδί και σ' όλους τους φίλους.

Ευχαριστώ πολύ

ΜΕΤΑ ΠΑΡΡΗΣΙΑΣ

Η Γενοκτονία των Ποντίων αδερφών μας

Γράφει
ο Βύρων Πολύδωρας

Το 1919 οι Τούρκοι έσφαξαν πάνω από 300.000 Έλληνες του Πόντου. Το 1915 είχαν εκκαθαρίσει 1,5 εκατομμύριο Αρμένιους ξαδέλφους μας. Το 1922 τον Αύγουστο εξακαθάρισαν από τη Μ. Ασία 1,5 εκατομμύριο Έλληνες.

Τώρα, θέλουν να «καθαρίσουν» τους Κούρδους. Αυτή είναι η κεμαλική πρόταση: Κράτος δυτικόστροφο και δυτικότροπο, σε έδαφος μικρότερο, εν' σχέσει προς εκείνο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, αλλά με αμιγή τουρκικό πληθυσμό.

Πρόταση που την πληρώνει ο Ελληνισμός από την εποχή των Νεοτούρκων (1908) μέχρι σήμερα. Σημειώνουμε εν παρενθέσει πως οι Οθωμανοί δεν επεδίωκαν «εθνικές εκκαθαρίσεις».

Εφήρμοζαν το λεγόμενο «Millet System», το σύστημα της θρησκευτικής και φυλετικής εθνολογικής αυτοδιοίκησης.

Ηρκούντο στους φόρους, στη διατήρηση της εξουσίας, σε εξάρσεις (με πολιτικές κινήτρων ή μαχαίρας) εξισλαμισμού ή στρατολογήσεως των παιδιών του «παιδομαζώματος» στον «γενή-τσαρ» (στους γενίτσαρους).

Εθνικές εκκαθαρίσεις δεν

έκαναν. Αυτές είναι έργο αποκλειστικό της εκσυγχρονιστικής (!) Τουρκίας του Κεμάλ και των διαδόχων του.

Από το 1914 μέχρι το 1919 η επιχείρηση της εκκαθάρισεως παντός αλλοθρήσκου και αλλοφύλου «μεθούσε» με το αίμα εκείνων των θυμάτων (Χριστιανών, Ελλήνων του Ταύρου και του Αντίταυρου, όλου του Πόντου εξόντωσαν είτε με τα καταναγκαστικά έργα στα λατομεία του αλατιού, είτε με τις «μακρές πορείες» σ' όλη τη Μικρασία με αποτέλεσμα οι αναγκαστικοί πεζοπόροι του θανάτου να πεθαίνουν στα χρόνια των υσιπέδων και στις ερήμους της Ανατολής.

Από τις ευτυχέστερες στιγμές της ζωής μου (και της πολιτικής μου δράσης) ήταν η 19η Μαΐου 1993 (το λέω και το ξαναλέω μόνος μου - ενώ δεν πρέπει - γιατί η μικροψυχία και ο φθόνος δεν αφήνει τους πολιτικούς μου αντιπάλους να το πουν) όταν ως υφυπουργός Εξωτερικών της Ελλάδος έσπασα, πρώτος εγώ ανακοίνωσή μου για τη Γενοκτονία των Ποντίων.

Μίλησα τότε, για την ανάγκη της διεθνούς αναγνώρισεως της Γενοκτονίας των Ποντίων ως Γενοκτονίας, και την υποχρέωση της διεθνούς κοινότητας να το πράξει.

Κλίνω ευλαβικά το λόγο προς τους θυσιασθέντες α-

δελφούς μας Ποντίους. Τιμώ το θάνατο, παράδειγμά τους. Θυσιάστηκαν γιατί ήθελαν να μείνουν Έλληνες και Χριστιανοί.

"Η Ρωμανία κι αν επέρασε, ανθεί και φέρε κι άλλο". Αυτή είναι η ζωηφόρος αισιοδοξία της ψυχής των Ποντίων αδελφών μας!

"ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ"
8-5-96

Εκμάθηση λύρας

ΣΤΗΝ ΕΥΞΕΙΝΟ
ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Κάνουμε γνωστό στα μέλη και τους φίλους της Ευξείνου Λέσχης ότι άρχισαν οι εγγραφές στη Σχολή εκμάθησης λύρας.

Όσοι ενδιαφέρονται πρέπει να συναντηθούν με τον υπεύθυνο δάσκαλο μουσικής την Δευτέρα 13 Σεπτεμβρίου 1999 και ώρα 6 μ.μ. προκειμένου να ενημερωθούν γύρω από θέματα που αφορούν την φοίτηση και τις υποχρεώσεις των μαθητών.

Τα μαθήματα εκμάθησης ποντιακού χορού θα γίνονται στον ίδιο χώρο (απέναντι από τα γραφεία μας) κάθε Κυριακή ώρα 5 μ.μ. αρχίζοντας την Κυριακή 19 Σεπτεμβρίου 1999.

Για το τμήμα της χορωδίας (εγγραφές νέων μελών - πρόβες κλπ) όσοι ενδιαφέρονται να επικοινωνήσουν με το γραφείο της Λέσχης τηλ. 28356.

ΜΑΣ ΛΥΠΗΣΕ ΑΦΑΝΤΑΣΤΑ

Παλιό μέλος του Δ.Σ. μας επέστρεψε τον «Αργοναύτη» με την ένδειξη «Επιστρέφεται» (17-8-99) χωρίς, δυστυχώς, να αιτιολογήσει...

Λυπούμεθα για τη στάση του. Ο «Αργοναύτης» δεν ανήκει σε πρόσωπο, αλλά στο καταξιωμένο ιστορικό Σωματείο, την Ευξείνου Λέσχη Βέροιας. Θα έπρεπε, συνεπώς, να υπάρχει και ανάλογος σεβασμός.

Θα θυμάται, ασφαλώς, ο αγαπητός συμπατριώτης μας, ότι ο «Αργοναύτης» πολλές φορές φιλοξένησε συνεργασίες του αν και κακοχαρακτήριστηκε απ' αυτόν, χωρίς κανένα λόγο, μέσα στο Διοικητικό Συμβούλιο, με εκείνη...

Γιατί άραγε; Κρίμα!

Γιάννης Μελετιδής
Δ/ντής του «Αργοναύτη»

Η ΡΩΜΑΝΙΑ
ΚΙ ΑΝ ΠΕΡΑΣΕ
ΑΝΘΕΙ ΚΑΙ
ΦΕΡΕΙ ΚΙ ΑΛΛΟ